

Sesja – PROBLEMY ALKOHOLIZMU I NIKOTYNIZMU PROBLEMS OF ALCOHOLISM AND NICOTINISM

Rodzice uzależnieni od alkoholu wobec edukacji swoich dzieci

The attitude of alcohol-addicted parents towards further education of their children

WIOLETTA ŁAWSKA^{1/}, MARIA ZIĘBA^{1/}, GRAŻYNA DĘBSKI^{1,2/},
MARIA ŁYŻNICKA^{1/}

^{1/} Instytut Pielęgniarstwa, Podhalańska Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Targu

^{2/} Wydział Zdrowia i Nauk Medycznych, Krakowska Akademia im. A. Frycza Modrzewskiego w Krakowie

Wprowadzenie. W dobie zmian, jakich jesteśmy świadkami, zmienia się również spojrzenie na wykształcenie. Większość ludzi dąży do osiągnięcia jak najwyższych kwalifikacji poprzez zdobywanie wiedzy na wielu poziomach. Rodzice dopingują swoje dzieci do nauki przekonując, że jest to szansa na lepszą ofertę pracy i szansa na niezależność. W rodzinach wspierających dzieci i będących dla nich przykładem, w takich, w których dzieci czują się szczęśliwe z pewnością cel ten będzie łatwiej osiągnąć.

Cel. Zaprezentowanie spojrzenia leczących się alkoholików na dalszą edukację ich dzieci po ukończeniu gimnazjum oraz wpływ alkoholizmu na funkcjonowanie dzieci w rodzinach.

Materiał i metody. Badaniami objęto leczących się na Oddziale Leczenia Uzależnienia od Alkoholu i Oddziale Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych w Nowym Targu. Narzędziem badawczym był kwestionariusz CAGE oraz autorski kwestionariusz ankiety, adresowany do uzależnionych od alkoholu rodziców. Uzyskano zgodę na przeprowadzenie badań od ordynatora ww. oddziałów i dyrektora Szpitala w Nowym Targu, a także wszyscy ankietowani wyrazili zgodę na badanie.

Wnioski. 1. Wszystkie badane osoby są świadome swojego uzależnienia od alkoholu. 2. Rodzice uzależnieni od alkoholu chcą, aby ich dzieci kontynuowały naukę po ukończeniu gimnazjum, ponieważ uważają, że wykształcenie jest ważne w życiu każdego człowieka. 3. Alkoholizm rodziców w opinii badanych wpływa negatywnie na ambicje dzieci. 4. Większość badanych uważa, że dzieci alkoholików nie są szczęśliwe, czego nie potwierdzają mówiąc o swoich dzieciach, które wg nich, są bezpieczne i szczęśliwe. 5. Wykształcenie w opinii badanych nie ma wpływu na ilość spożywanego alkoholu oraz na świadomość jego szkodliwości.

Słowa kluczowe: alkoholizm, rodzina, dzieci, edukacja

Introduction. The attitude towards further education changes along with the changing world. Most people aim at acquiring the best qualifications through acquiring knowledge on different levels. Parents motivate their children by convincing them that good education may be a chance for a better job and independence. Children from supportive families where parents are role models are much happier, and the educational aim is easier to achieve.

Aim. Presentation of the attitude of alcohol-addicted parents, who are under treatment, towards further education of their lower secondary school age children and the influence of alcoholism in families on the children.

Material and methods. The research was done among the patients of the Alcohol Addiction Treatment Wards at the hospital in Nowy Targ. The research tool was the CAGE survey and an author's questionnaire addressed to alcohol-addicted parents. The head of the wards, the hospital manager and the patients consented to the research.

Conclusions. 1. All the respondents are aware of their addiction to alcohol. 2. Alcohol-addicted parents want their children to continue education after the lower secondary school because in their opinion education is important in everybody's life. 3. According to

the respondents, alcoholism of parents has negative influence on ambitions of their children. 4. The majority of the respondents think that the children of alcohol-addicted people are unhappy, although the surveyed do not confirm this fact, claiming that their children are safe and happy. 5. According to the respondents, the level of education has no influence on the quantity of alcohol intake and on the awareness of harmfulness of this addiction.

Key words: alcoholism, family, children, education

Postawa młodzieży gimnazjalnej pochodzącej z rodzin z problemem alkoholowym wobec dalszego kształcenia

The attitude of lower secondary school students living in families with drinking problems towards further education

WIOLETTA ŁAWSKA^{1,2/}, RYSZARD BRACZKOWSKI^{3/}

^{1/} Instytut Pielęgniarstwa, Podhalańska Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Targu

^{2/} Studium Doktoranckie, Wydział Lekarski z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze, Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach

^{3/} Wydział Zdrowia Publicznego w Bytomiu, Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach

Wprowadzenie. Problem uzależnienia od środków psychoaktywnych, w tym od alkoholu, nabiera coraz większego znaczenia społecznego. Aby skutecznie przeciwdziałać tej chorobie współczesnego świata, która pochłania liczne ofiary, wytrąca młodych ludzi z życia szkolnego, zawodowego i rodzinnego, należy wpływać na ogólną wiedzę i kulturę społeczeństwa w taki sposób, żeby zrozumienie wysokiej szkodliwości nałogu w sensie indywidualnym i zbiorowym stało się powszechne.

Cele. Próba uzyskania odpowiedzi na pytania: 1) czy młodzież z rodzin alkoholowych ma trudności w nauce? 2) czy młodzież z rodzin alkoholowych jest ambitna i chce się kształcić? 3) czy młodzież z rodzin alkoholowych ma świadomość problemu choroby alkoholowej w swojej rodzinie? 4) w jaki sposób choroba alkoholowa wpływa na wizerunek rodziców w oczach dziecka?

Materiał i metody. Badaniami objęto młodzież gimnazjalną z miasta Nowy Targ i jego okolic. Przeprowadzono badania w grupie 45 dzieci pochodzących z rodzin obarczonych alkoholizmem i w grupie kontrolnej 46-osobowej. Metodą badania był sondaż diagnostyczny, do którego zastosowano autorski kwestionariusz ankiety adresowany do młodzieży gimnazjalnej pochodzącej z rodzin obarczonych chorobą alkoholową.

Wyniki i wnioski. 1. Podobne wyniki w nauce osiągają zarówno dzieci z rodzin obarczonych chorobą alkoholową, jak i dzieci z grupy kontrolnej. 2. Dzieci z rodzin alkoholowych osiągają dobre wyniki w nauce i są ambitne, jednak – w porównaniu z dziećmi z rodzin wolnych od alkoholizmu – nie posiadają wiedzy na temat swojego dalszego kształcenia po ukończeniu gimnazjum. 3. Dzieci z rodzin obarczonych chorobą alkoholową mają świadomość nadużywania alkoholu w swoich rodzinach. 4. Mimo wcześniej podawanych problemów, dzieci rodziców z chorobą alkoholową twierdzą, że czują się w swojej rodzinie szczęśliwe. 5. Problem choroby alkoholowej nie przeszkadza respondentom darzyć swoich rodziców autorytetem.

Słowa kluczowe: alkoholizm, dzieci, rodzina, edukacja

Introduction. The problem of addictions to various psychoactive substances, including alcohol, is becoming more and more serious and widespread. To prevent this phenomenon, which claims many victims and negatively influences young people's lives, our society should possess general knowledge on this type of addiction and its consequences.

Aim. To answer to the following questions: 1) Do teenagers from alcohol-addicted families have problems at school? 2) Are they ambitious enough to continue education? 3) Are they aware of the problem of alcohol addiction in their families? 4) How does drinking problem influence the way children perceive their addicted parents?

Material and method. The research was done among lower secondary school students from Nowy Targ and the local area. 45 students came from alcohol-addicted families and other 46 students were the controls. The research method consisted of the author's questionnaire addressed to lower secondary school teenagers living in alcohol-addicted families.

Results and conclusion. 1. Children from families with drinking problems have the same achievements at school as their peers from the control group. 2. Children from addicted families have good results at school and they are ambitious, however, unlike their peers, they do not have specified plans for further education. 3. Children from addicted families are aware of the drinking problem in their families. 4. In spite of the problems, children from alcohol-addicted families claim that they feel happy. 5. The problem of alcohol addiction does not change the children's way of perceiving their parents – the children still perceive their parents as authority figures.

Key words: *alcoholism, children, family, education*

Konsumpcja alkoholu przez młodzież kończącą edukację w liceach ogólnokształcących i zasadniczych szkołach zawodowych. Porównanie wyników badań poznańskich z lat 1997 i 2007

Alcohol consumption among young people completing education in comprehensive and vocational secondary schools. Comparison of research results from Poznan in 1997 and 2007

MAŁGORZATA GROMADECKA-SUTKIEWICZ, JAN KŁOS

Pracownia Socjologii Medycznej, Katedra Medycyny Społecznej, Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Wprowadzenie. Od połowy lat 90. wzrastają odsetki osób niepełnoletnich pijących alkohol.

Cel. Poznanie wielkości i przyczyn oraz przedstawienie tendencji zmian w konsumpcji alkoholu przez młodzież poznańską kończącą edukację w liceach ogólnokształcących i zasadniczych szkołach zawodowych w latach 1997 i 2007.

Materiał i metody. Badania przeprowadzono w latach 1997 (N=770) i 2007 (N=400) wśród uczniów trzecich klas liceów ogólnokształcących i zasadniczych szkół zawodowych miasta Poznania. Dobór prób był losowo-warstwowy. Zastosowano technikę ankiety. Procedura badawcza i użyte narzędzie były tożsame w badaniach z obu lat.

Wyniki. Duży odsetek młodzieży (82,5% w 1997 r. i 85,7% w 2007 r.) konsumowało napoje alkoholowe, spośród których najpopularniejsze było piwo. Dynamika wzrostu jest większa w populacji dziewcząt i wśród licealistów, co powoduje brak rozbieżności w alkoholizowaniu się zależnych od płci i środowiska społecznego. Najczęstszymi przyczynami picia alkoholu są „towarzystwo innych pijących”, „ochota”

i „poprawa nastroju”. W 2007 r. niższy odsetek młodzieży niż 10 lat wcześniej był przekonany o szkodliwości picia alkoholu.

Wnioski. 1. Monitorowanie sytuacji w zakresie konsumpcji alkoholu przez osoby niepełnoletnie. 2. Podnoszenie poziomu świadomości dotyczącej szkodliwości picia alkoholu. 3. Podniesienie skuteczności oddziaływania programów profilaktycznych i obowiązującego prawa.

Słowa kluczowe: *konsumpcja alkoholu, tendencje zmian, młodzież*

Introduction. Since the mid-1990-ies the number of minors who drink alcohol has been increasing.

Aim. Understanding the magnitude, causes and present trends of alcohol consumption by the Poznan adolescents completing education in secondary schools in 1997 and 2007.

Material and methods. The study was conducted in 1997 (N=770) and 2007 (N=400) among the third-year students of comprehensive and vocational secondary schools in Poznan. Stratified random sampling was used as a sampling method. The test procedure and research tools used in the study were identical in both years.

Results. A large number of young people drink alcohol (82.5% in 1997 and 85.7% in 2007), beer being the most popular. The growth rate dynamics is greater in the population of girls and among the students of comprehensive secondary schools, resulting in no differences in alcohol drinking between the genders, and between students of different schools. The most common motives for alcohol drinking are “the presence of others who drink”, “desire to drink” and “mood improvement”. In 2007, a lower percentage of young people than 10 years ago was convinced of the harmfulness of alcohol drinking.

Conclusions. 1. Monitoring the alcohol consumption of minors. 2. Raising the awareness level of the harmful effects of alcohol drinking. 3. Increasing the effectiveness of prevention programs and applicable law.

Key words: *alcohol consumption, changes in alcohol drinking, young people*

Wiedza pielęgniarek podstawowej opieki zdrowotnej nt. spożywania alkoholu w aspekcie wpływu na wartość ciśnienia tętniczego krwi oraz ryzyko rozwoju nadciśnienia tętniczego

The knowledge of nurses working in GP surgeries on the subject of alcohol use and its effects on blood pressure and the risk of the development of high blood pressure

HANNA GRABOWSKA ^{1/}, WŁADYSŁAW GRABOWSKI ^{1/}, ALEKSANDRA GAWORSKA-KRZEMIŃSKA ^{1/}, MICHAŁ GRZEGORCZYK ^{1/}, DARIUSZ ŚWIETLIK ^{2/}, KRZYSZTOF NARKIEWICZ ^{3/}

^{1/} Katedra Pielęgniarstwa, Wydział Nauk o Zdrowiu, Gdański Uniwersytet Medyczny

^{2/} Wydziałowe Studium Informatyki Medycznej i Biostatystyki, Wydział Lekarski, Gdański Uniwersytet Medyczny

^{3/} Zakład Nadciśnienia Tętniczego, Katedra Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii, Wydział Lekarski, Gdański Uniwersytet Medyczny

Wprowadzenie. Pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) mogą odegrać ważną rolę w redukcji ryzyka sercowo-naczyniowego, w tym przyczynić się do ograniczenia spożycia alkoholu przez swoich podopiecznych.

Cel. Poznanie wiedzy pielęgniarek POZ na temat oceny spożywania alkoholu oraz jego wpływu na wartość ciśnienia tętniczego krwi (BP) i ryzyko rozwoju nadciśnienia.

Materiał i metody. Badaniem, przeprowadzonym w latach 2007-2009, objęto 185 pielęgniarek POZ (wiek 23-60 lat, $x=40,9$, $SD=7,12$; staż pracy 1-35 lat, $x=19,37$, $SD=7,15$). Zastosowano metodę sondażu diagnostycznego, technikę ankietową, autorski kwestionariusz ankiety. W analizie statystycznej zastosowano pakiet Statistica; przyjęto poziom istotności $p=0,05$. Uwzględniono wpływ wieku, miejsca zamieszkania, stanowiska, miejsca i stażu pracy oraz form kształcenia poddyplomowego na poziom wiedzy pielęgniarek.

Wyniki. Znajomością kwestionariuszowych narzędzi przesiewowych do oceny stylu picia alkoholu wykazało się 15,1% pielęgniarek; prawidłową interpretację porcji standardowej oraz limitu spożycia alkoholu poprawnie zaznaczyło odpowiednio 37,3% i 53,5% badanych. Wpływ alkoholu na wartość BP znany był 91,9% pielęgniarek POZ. Statystycznie częściej poprawnych wskazań dokonywały osoby, które ukończyły studia licencjackie na kierunku pielęgniarstwo ($p<0,001$) oraz te, które ukończyły dwa kursy kwalifikacyjne ($p=0,02$). Wykazano statystycznie istotne różnice prawidłowych odpowiedzi w zależności od subiektywnej oceny własnego przygotowania do rozpoznawania czynników ryzyka rozwoju nadciśnienia ($p=0,03$), a także deklarowanych przez respondentki działań ukierunkowanych na jego prewencję ($p=0,004$). Wiek, miejsce zamieszkania, sytuacja rodzinna, staż, miejsce i stanowisko pracy nie wpłynęły w sposób istotny statystycznie na poprawność wskazań.

Wnioski. Badane pielęgniarki POZ prezentowały umiarkowany poziom wiedzy nt. oceny ryzyka rozwoju nadciśnienia tętniczego związanego ze spożyciem alkoholu. Wskazana jest większa popularyzacja wiedzy nt. poruszanych zagadnień wśród pielęgniarek POZ.

Słowa kluczowe: pielęgniarka, poziom wiedzy, podstawowa opieka zdrowotna, alkohol, nadciśnienie tętnicze

Introduction. Nurses working in GP surgeries can play a vital role in the reduction of the risk of cardiovascular problems in their patients, specifically in reducing alcohol intake among their patients.

Aim. To show the knowledge of nurses working in GP surgeries on the subject of assessment of alcohol consumption and their effects on blood pressure (BP) and the risk of development of high blood pressure.

Materials and methods. This research was carried out between 2007-2009 and covered 185 nurses working in GP surgeries (age 23-60 years, $x=40.9$, $SD=7.12$; work experience 1-35 years, $x=19.37$, $SD=7.15$). The research was carried out using a diagnostic survey, and our own questionnaires. The statistical analysis was carried out using the Statistica. A "p" value of 0.05 was regarded as significant. The statistical analysis covered the subjects' age, place of living, position and place of work, years of work experience as well as the type of post-graduate education.

Results. 15.1% of the subjects had knowledge of screening tools to assess alcohol consumption, while 37.3% correctly interpreted alcohol units and 53.5% had knowledge of alcohol consumption limit. The influence of alcohol on blood pressure was known by 91.9% of the nurses working in GP surgeries. The results of statistical analysis show that the correct answers were given more often by the nurses with the Bachelor of Nursing degree ($p<0.001$), as well as by the nurses who had completed two post-graduate qualification courses ($p=0.02$). Also there was a statistical significance depending on the subjective self-evaluation of the ability to recognize the risk factors of the development of high blood pressure ($p=0.03$) and to apply specific preventive actions ($p=0.004$). There was no statistical significance depending on age, place of living, family situation, position and place of work or years of work experience.

Conclusion. The nurses working in GP surgeries showed a moderate level of knowledge regarding the assessment of the risk development of alcohol-related high blood pressure. More nurses working in GP surgeries should become aware of the risk factors related to high blood pressure development caused by alcohol consumption.

Key words: nurse, level of knowledge, GP surgeries, alcohol, high blood pressure

Opinie pracowników na temat palenia tytoniu w miejscu pracy

The opinions of employees about tobacco smoking at the workplace

FILIP OSUCHOWSKI^{1,3/}, BEATA PENAR-ZADARKO^{2/}, IWONA BUKAŁA-SIEDLECKA^{3/}, MONIKA BINKOWSKA-BURY^{2/}

^{1/} Katedra Zdrowia Publicznego, Wydział Medycyny Uniwersytetu Rzeszowskiego

^{2/} Katedra Pielęgniarstwa, Wydział Medycyny Uniwersytetu Rzeszowskiego

^{3/} Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy w Rzeszowie

Wprowadzenie. Palenie tytoniu jest obecnie poważnym problemem społecznym w Polsce i na świecie. Niestety, negatywne skutki dotyczą również zakładów pracy, w których załoga pali tytoń. Od kilkunastu lat obserwujemy szeroko zakrojone działania pracodawców zmierzające do zmniejszania populacji zatrudnionych palących tytoń, ale, ich wyniki są często niezadowolające. Należy pamiętać, że o skuteczności przedsięwzięć w dużym stopniu decyduje znajomość opinii pracowników na temat problemu palenia tytoniu w miejscu pracy.

Cel. Analiza opinii pracowników na temat palenia tytoniu w miejscu pracy.

Materiał i metody. Dobór grupy badawczej był celowy. Badane osoby były etatowymi pracownikami dużego zakładu pracy w Rzeszowie. Materiał badawczy stanowiły odpowiedzi, udzielone na pytania anonimowej ankiety. Ankieta zawierała 21 pytań dotyczących badania opinii skierowanych do osób palących i 17 pytań dotyczących badania opinii skierowanych do osób niepalących. Pytano o opinie na temat postrzegania zagrożeń płynących z palenia tytoniu przez samych palaczy, jak i osób niepalących oraz ich oczekiwań wobec zakładu pracy. Pytano także o chęć przystąpienia do programu uwalniającego od nałogu palenia tytoniu. Za codziennych palaczy tytoniu (zgodnie z definicją WHO) uznano osoby, które wypalają, co najmniej jednego papierosa dziennie. Za byłych palaczy uznano osoby, które w przeszłości paliły codziennie lub okazjonalnie (mniej niż jednego papierosa dziennie). Na terenie zakładu rozdano 4200 ankiet. Wypełnione formularze z odpowiedziami otrzymano od 1412 pracowników, co stanowiło 33,6% rozdanych ankiet. Wszystkie ankiety uporządkowano i sprawdzono pod względem merytorycznym. Zakwalifikowano prawidłowo wypełnione ankiety w liczbie 1291, co stanowiło 30,7% rozdanych kwestionariuszy. Do obliczeń statystycznych wykorzystano najnowszą wersję programu Statistica 8.0.

Wyniki. Wyniki badań wskazują, że 14,9% pracowników pali tytoń, a co trzeci palacz martwi się konsekwencjami palenia tytoniu. Jeżeli chodzi o opinie na temat obecności palenia w miejscu pracy, to pracownicy najczęściej uważali (94,3%), że zakład pracy powinien zrobić wszystko, by ochronić niepalących przed koniecznością wdychania dymu tytoniowego. Zaledwie, co dziesiąty (11,4%) uważa, że mówienie o szkodliwości palenia to zamach na wolność palaczy oraz twierdzi, iż jest sporo przesady w mówieniu o szkodliwości palenia. Wśród negatywnych skutków palenia respondenci najczęściej wskazywali na konsekwencje zdrowotne (36,6%). W populacji palaczy bardzo chce rzucić palenie 17,9%, a co dziesiąty nie rozważa takiej możliwości. Pocięszające jest jednak to, iż 48,9% badanych wyraża opinie o przystąpieniu do programu prozdrowotnego, którego celem jest pomoc w rzuceniu palenia.

Wnioski. Z przeprowadzonych badań wynika, że zdecydowana większość badanych pracowników uważa, iż zakład pracy powinien chronić niepalących przed koniecznością wdychania dymu tytoniowego oraz pomagać palącym pracownikom w rzuceniu palenia. Ponad połowa pracowników uważa, że zakład pracy powinien pomóc swoim pracownikom uwolnić się od nałogu palenia tytoniu. Osoby palące martwią się konsekwencjami zdrowotnymi wynikającymi z palenia tytoniu. Prawie połowa badanych wyraża chęć przystąpienia do programu uwalniającego od nałogu palenia tytoniu, jednak duża grupa pracowników palących nie wykazała takiego zainteresowania.

Wiek i poziom wykształcenia nie wpływają na motywację zerwania z nałogiem palenia tytoniu wśród palących pracowników.

Słowa kluczowe: *palenie tytoniu, miejsce pracy, badanie opinii*

Introduction. Smoking is now a serious social problem in Poland and worldwide. Unfortunately, adverse effects also affect the institutions where the employees smoke tobacco. For several years a wide range of measures aimed at reducing the population of smoking employees can be observed, unfortunately their results are significantly below expectations. What must be noted is that the effectiveness of these projects is to a large extent determined by the opinion of the smoking part of the staff about the problem of tobacco smoking at the workplace.

Aim. To analyze the opinions of employees about tobacco smoking at the workplace.

Material and methods. The selection of a study group was expedient. The people tested were permanent employees of a large plant in Rzeszów. The research materials were the answers to the questions of an anonymous survey. The survey contained 21 smoking-related questions to smokers and 17 questions to non-smokers. The perception of tobacco smoking-related risks by smokers and non-smokers was assessed, as well as and their expectations towards the institution of their employment. Also, the willingness to join special programs helping to quit the smoking addiction. The individuals who smoke at least one cigarette a day were recognized as daily tobacco smokers (as defined by the WHO). Those who used to smoke every day in the past or occasionally, were considered as ex-smokers (less than one cigarette per day). 4200 surveys were distributed in the plant. The filled-in forms were received from 1412 employees, representing 33.6% of the questionnaires distributed. All

the surveys were arranged and checked according to their content. 1291 were classified as correct, which represented 30.7% of the questionnaires distributed. The latest version of the Statistica 8.0 program was used for the statistical calculations.

Results. The test results show that 14.9% of the employees smoke tobacco, and every third smoker worries about the consequences of smoking. As far as the opinions on tobacco smoking at the workplace, most employees (94.3%) believe that the employer should do everything to protect non-smokers against passive smoking. Only one in ten subjects (11.4%) believes that talking about the harmfulness of smoking is the attack on the freedom of smokers, and argues that there is a lot of exaggeration in talk about the harmfulness of smoking. As for the negative effects of smoking, the most frequently mentioned are health consequences (36.6%). In the population of smokers, 17.9% want to quit smoking very much, yet every one in ten does not consider such a possibility. What is comforting, however, is that 48.9% of the respondents expressed interest in joining a pro-health program aimed at assistance in quitting the habit.

Conclusions. The study shows that the vast majority of staff believes that the employer should protect non-smokers against passive smoking and help the smoking employees to quit smoking. Smokers worry about the health consequences of tobacco smoking. Almost half of the respondents expressed their willingness to join a program helping to quit the smoking addiction, but a large group of smokers did not express such interest. Age and level of education do not affect the motivation to quit the addiction among the smoking employees.

Key words: *smoking, workplace, survey of opinions*
